POLICY

Policy för användning av artificiell intelligens (AI)

LULEÅ KOMMUN

DOKUMENTINFORMATION	
Dokumentnamn	Policy för användning av artificiell intelligens (AI)
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Fastställd	2026-08-31
Giltighetstid	2030
Diarium och ärendenummer	KLF 2025/1159
Dokumentet uppfyller krav i lagrum	-
Dokumentägare	Biträdande kommundirektör
Dokumentet gäller för	Nämnder och bolagsstyrelser

Innehållsförteckning

Inledning **4**
Bakgrund 4
Syfte 4
Sammanhang 4

Principer **5**
Ansvar 5
Integritet och säkerhet 5
Nytta 5
Rättvisa och icke-diskriminering 6
Källkritik och tillförlitlighet 6
Transparens och spårbarhet 6

Avslutning **7**
Genomförande 7
Uppföljning 7
Aktualisering 7

Inledning

Bakgrund

Artificiell intelligens (AI) är ett komplext område som skapar nya möjligheter ill förbättring och förnyelse av verksamheten och den service kommunen[1] kan ge till dem som bor, vistas och verkar i Luleå.

AI är förmågan hos datorprogram och robotar att efterlikna människors naturliga intelligens, främst kognitiva funktioner såsom förmåga att lära sig saker av tidigare erfarenheter, förstå naturligt språk, lösa problem, planera en sekvens av handlingar och att generalisera. AI omfattar flera tekniker, däribland maskininlärning, djupinlärning och generativ AI. Många AI-tillämpningar bygger på statistiska och sannolikhetsbaserade modeller, men AI omfattar även andra tekniker som regelbaserade system och symbolisk logik.

AI möjliggör för kommunen att utföra sina uppdrag mer effektivt, frigöra personaltid, minska ledtider, höja kvaliteten och tillhandahålla nya tjänster på sätt som tidigare inte varit möjliga.

AI spelar en avgörande roll i digitaliseringens utveckling och är nödvändiga för att möta de utmaningar vi står inför, såsom den demografiska utvecklingen med fler äldre att ta hand om, bristen på arbetskraft, svårare ekonomiska förutsättningar och behovet av att ha resurser på rätt plats.

Syfte

Luleå kommun ser stora möjligheter med artificiell intelligens (AI) och välkomnar aktivt dess användning för att stärka verksamheten, förbättra servicen till invånarna och möta framtidens välfärdsutmaningar. Samtidigt är vi medvetna om att AI medför risker som måste hanteras på ett strukturerat sätt för att tekniken ska användas på ett ansvarsfullt och hållbart sätt.

AI-policyn, med dess sex principer, fastställer kommunens gemensamma och övergripande förhållningssätt till användandet av AI som ger norm för etisk, säker och ansvarsfull användning.

Sammanhang

Policyn kan komma att kompletteras med riktlinjer, vägledningar och/eller rutiner för mer styrning av AI-tillämpningar i det operativa arbetet.

[1] Med begreppet kommun avses kommunens nämnder och bolagsstyrelser i de helägda bolagen inom kommunens bolagskoncern.

Principer

Principerna nedan utgör kommunens policy för användning av AI.

Begreppet AI-tillämpning avser både ett system och en funktion i ett system som använder AI. En språkmodell är en AI-modell har tränats för att förstå och generera mänskligt språk.

Ansvar

AI är ett verktyg som ska stödja, inte ersätta, mänskligt omdöme.

AI kommer sannolikt inte att ersätta mänskligt beslutsfattande inom överskådlig tid, utan fungera som ett stöd. Tekniken är snabb och analytisk, men saknar etiskt omdöme, intuition och kontextuell förståelse i komplexa situationer.

Människor har alltid ansvaret för att AI-genererat resultat inte ska leda till skada eller orättvisa mot individer.

AI är en del av verksamheten. För varje AI-tillämpning ska det finnas en organisation för att förvalta den.

Integritet och säkerhet

AI-tillämpningar ska skydda användarnas och invånarnas integritet samt upprätthålla hög säkerhet och sekretess.

Personuppgifter och känslig information ska hanteras i enlighet med gällande regler för dataskydd och informationssäkerhet. AI-system ska utformas med hänsyn till användarnas rättigheter och preferenser.

Endast av organisationen godkända AI-tjänster och plattformar ska användas för att hantera kommunens information. Varje AI-tillämpning ska följa relevant lagstiftning och genomgå systematisk analys av risker och konsekvenser innan införande.

Nytta

AI ska bidra till nytta och hållbarhet i enlighet med kommunens vision.
AI bör tillämpas när den erbjuder fördelar över andra tekniker.

AI ska bidra till en mer resurseffektiv verksamhet genom att optimera processer och minska onödigt dubbelarbete.

En förutsättning för att AI ska leverera rätt nytta vid rätt tillfälle är att användarna innehar eller erhåller relevanta förmågor för ett effektivt och tryggt tillvägagångssätt.

Rättvisa och icke-diskriminering

AI-tillämpningar ska utformas så att alla individer och grupper behandlas rättvist och jämlikt. Detta innebär att AI-tillämpningar inte får diskriminera, utesluta eller skada någon på grund av deras identitet, bakgrund eller andra omständigheter. AI ska respektera människors värdighet och mångfald samt främja social rättvisa, demokrati, mänskliga rättigheter och barns rättigheter. Resultat från AI ska granskas kritiskt för att undvika snedvridningar eller orättvisa utfall.

Källkritik och tillförlitlighet

AI-tillämpningar ska vara robusta, motståndskraftiga och baserade på relevanta och tillförlitliga data.

Användare ska vara medvetna om att AI-tillämpningar kan generera felaktiga eller ofullständiga resultat och alltid använda ett källkritiskt förhållningssätt. AI avslöjar sällan sina källor, vilket gör det svårt att faktagranska. Information från generativ AI ska behandlas som ett ”förslag” och dubbelkollas mot tillförlitliga primärkällor.

Transparens och spårbarhet

Användningen av AI ska vara öppen och förklarlig. Det är viktigt att det framgår när material (text, bild, ljud etc) är AI-genererat.

AI-tillämpningar ska redovisa vilka faktakällor och språkmodeller som används. Användare ska få tydlig information om syfte, funktion och drift.

Avslutning

Genomförande

Varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för sitt verksamhetsområde och att policyn tillämpas.

Kommunstyrelsen har ansvar för att, ur ett kommungemensamt perspektiv, leda och samordna ett flertal frågor med beröring till AI såsom informationshantering, säkerhet och digitalisering.

Uppföljning

Nämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar för att policyn efterlevs. Kommunstyrelsen ska genom sin uppsiktsplikt efterfråga information om efterlevnaden genom internkontroll eller i andra uppföljningar.

Aktualisering

Kommunstyrelsen ansvarar för att dokumentet revideras vid behov och aktualiseras minst en gång per mandatperiod.

Kommunikationskontoret, Luleå kommun. 2026

LULEÅ KOMMUN

Luleå kommun, 971 85 Luleå
Tel: 0920-45 30 00. E-post: lulea.kommun@lulea.se